

't Karspoar

**FOTO
/FILM**

**INTER
VIEW**

**DOCU
MENT**

Inhoud:

1. Inhoud - bestuur – leden – colofon
2. Woordje vooraf
3. Historie van Real Boys'66
4. Lotse Weurd
5. Markante personen Anka Idczak, deel 2
6. DE KNAL Brief van Sjengske
7. Sagen en legenden: de Stalberg
8. Gebruiken in Wellerlooi – De Buren - ('De Naoberen')
9. Spreuken en Gezegdes van vroeger
10. Ald en Neej, 't Luukske
11. Schoolfoto, Groep 3 schooljaar 2007-2008
12. Advertentie Jachthut op den Hamer / Novares Architecten

Nieuwe begunstigers kunnen zich aanmelden door € 15,00 over te maken op ons bankrekeningnummer onder vermelding van uw adres. Daarna verloopt de betaling via automatische incasso, u ontvangt een formulier van ons.

ADRESGEGEVENS

Correspondentieadres:
Venweg 6, 5856 CB Wellerlooi

Mailadres:
archiefdeloi@outlook.com

Bankrekening:
NL40 RABO 0104 3738 57

Internet :
www.wellerlooi.info / [ons-wellerlooi](http://ons-wellerlooi.nl)
/ [archiefdeloi](http://archiefdeloi.nl)

KVK: 57938725

BESTUUR EN REDAKTIE

Piet Derks	Voorzitter
Marian van Bon-Fransman	Secretaris
Jan Heyligers	Penningmeester
Nelly Hermesen-Hermans	Lid
Mientje Hagens-Cornelissen	Lid
Angela Habraken-van Hal	Lid

Niets uit deze uitgave mag worden gekopieerd en/-of verspreid zonder schriftelijke toestemming. Slechts een niet commercieel privé gebruik is toegestaan in het kader van de wetgeving op auteursrecht.

2. Woordje vooraf

Met enige trots presenteren wij hierbij alweer de zesde editie van onze halfjaarlijkse uitgave van 't Karspoar. Met ditmaal een vervolg op het verhaal over het markante personage Anka, en onder het motto Sagen & Legendes een bijdrage over de roofridderburcht Stalberg. En bij de rubriek verenigingen ditmaal het verhaal van de Real Boys.

Het bestuur van Archief de Loi is in de afgelopen periode weer met allerlei dingen bezig geweest, met als hoofddoel de geschiedenis van Wellerloo niet alleen veilig te stellen maar ook toegankelijk te maken. Wat die toegankelijkheid betreft zijn wij blij dat wij in gemeenschapshuis 't Luukske nu beschikken over een eigen ruimte waar we onze archiefwerkzaamheden kunnen verrichten, maar waar we op gezette tijden of op afspraak ook mensen kunnen ontvangen en kunnen laten zien wat we al hebben en waar we zoal mee bezig zijn.

Het papieren archief begint in 't Luukske dus gestalte te krijgen. Een volgende stap is het digitaliseren van deze informatie, en dat in combinatie met een eigen website. Wat dit laatste betreft zijn we ons nog aan het oriënteren. Dit moet zorgvuldig gebeuren want we willen in deze natuurlijk een juiste, en toekomstbestendige keuze maken.

Kortom, we gaan er voor en het vertrouwen in Archief de Loi groeit. Dat concluderen we niet alleen uit het nog steeds stijgende aantal begunstigers, maar ook doordat enkele verenigingen ons recent nog gevraagd hebben of wij niet hun historisch archief willen beheren. Dat doen we graag natuurlijk, daar zijn we voor.

Verder kunnen we nog melden dat we de laatste tijd ook veel oude verhalen over Wellerlooi hebben veiliggesteld. Dit doen we door oudere mensen te interviewen en hun verhalen vast te leggen met geluidopnamen en de verhalen ook op papier te zetten. Fantastisch wat voor waardevolle informatie dit oplevert.

Tenslotte nog even dit: Ben je aan het opruimen en kom je daarbij nog oude documenten of foto's tegen waar je zelf niets meer mee kunt, bedenk dan steeds voordat je iets weggooit of dat misschien iets is voor Archief de Loi. Zo ontvingen we recentelijk nog wat historische spullen van de militaire dienst tijd van 'opa Deckers' van omstreeks 1920. Het zou toch jammer zijn als zulke spullen verloren zouden gaan.

Veel lees- en kijkplezier en loop gerust een keer bij ons binnen !

Namens het bestuur,
Piet Derks.

3. Historie van Real Boys'66

De oprichting.

In het voorjaar van 1966 zaten enkele stamgasten van het toenmalige café Fleuren bij elkaar en fantaseerden over de mogelijkheden van cafévoetbal in Wellerlooi. Op Koninginnedag, 30 april 1966 leidde Ger Fleuren de oprichtingsvergadering en Joep van Rhee werd de eerste voorzitter, zijn broer Ger de penningmeester en Ger Fleuren de secretaris. In Venlo vond men elf witte shirts met een blauwe V op het voorpand voor vijftien gulden! Omdat iedereen wel een witte voetbalbroek bezat werd het dus een overwegend wit tenue, net als de roemrijke Spaanse voetbalclub Real Madrid. Hier werd toen de naam van de cafévoetbalclub van afgeleid en is de naam Real Boys ontstaan, later aangevuld met het oprichtingsjaar 1966.

1e Real Boys

Het veldvoetbal

Met voetbalclub RESIA werd een huurovereenkomst aangegaan voor het voetbalveld aan de Rijksweg en zo konden de boys, zoals ze nu nog vaak worden genoemd, hun eerste vriendschappelijke wedstrijden gaan spelen. Zowel thuis als uit werd er geregeld gevoetbald tegen cafévoetbalteams uit o.a. Venlo, Blerick, Tegelen, Deurne, Grubbenvorst, Swolgen, Bergen en ook het toenmalige RAF-leger wat in Laarbruch gevestigd was. Jaarlijks werd er een voetbaltoernooi gehouden met een achttal voetbalverenigingen en dat leverde de organisatie vaak een leuke winst op.

Voetbal toernooi 1971

Het ging wel allemaal provisorisch: er werd frisdrank verkocht, gekoeld met ijsstaven uit een Venlose ijsfabriek en verder broodjes knak. Na afloop was er dan in het clublokaal de prijsuitreiking, de tombola en een gezellige avond. De spelers van de plaatselijke voetbalvereniging RESIA bekeken de wedstrijden en toernooien van de Real Boys'66 vaak en kregen ook zin om zulke toernooien en wedstrijden te spelen. Ze werden lid van de Real Boys maar kregen van RESIA geen toestemming om deel te nemen aan het zogeheten 'wildvoetbal', zelfs niet na afloop van de KNVB-competing. Toen er een cafévoetbaltoernooi in Bergen op het programma stond deden deze Resianen toch mee. De eerste prijs werd gewonnen maar de schorsing bij RESIA voor de duur van een jaar was een feit. Intussen was Toon Guelen als voorzitter aangetreden en werden er vaak toernooien gespeeld en gewonnen, maar ook werden er andere activiteiten georganiseerd. Ook waar de dames van de leden en ook niet-leden aan konden deelnemen, zoals droppingen, quizen en kienavonden. Ook werden er uitwisselingen georganiseerd naar Brunssum, Laarbruch en Duisburg. Hier konden de dames in hotelkamers overnachten maar hun mannen niet. Deze kropen dan via de dakgoot naar binnen en kwamen zo dus toch op de kamer van hun geliefde!

Uitstapjes

Naast het voetbal zijn er ook jaarlijks leuke uitstapjes gemaakt waar ook de niet voetballende leden graag bij waren. Het was wel een hels karwei om accommodatie te vinden waar met zo'n 18 personen samen overnacht kon worden. Zo werden er weekendjes georganiseerd naar onder andere Koblenz (waar toen juist kermis was), Altenahr, Königswinter, Bad Hönningen en Klotten waar we zelfs in tenten 'gekampeerd' hebben. Bij terugkomst in Wellerlooi werd er vaak nog lang en gezellig nageborreld in het toenmalige clublokaal Café Vroemen.

Over naar zaalvoetbal

In de 70er jaren bleek de animo voor veldvoetbal terug te lopen en werd besloten om over te stappen naar het zaalvoetbal waar de Real Boys nu al veertig jaar zaalvoetballen in sporthal 'D'n Asseldonk' in Bergen. Gezien het aantal spelende leden werd besloten om niet elke week tegen een tegenstander te voetballen maar om de week een partijtje onderling. De tegenstanders kwamen hoofdzakelijk uit Wellerlooi, bekende tegenstanders van die tijd: Transportbedrijf Gerrits, Hagens Transport, BUIS, de Koempels, Krat, Schravel, de Plekkers, de Padden, Shit, de Snikkels, de Stumpers, de Bananen en Zot. Na in 1976 over te zijn gegaan naar dit zaalvoetbal werd er jaarlijks een zaalvoetbaltoernooi en later in de oude sportzaal in Wellerlooi, een zaalvolleybaltoernooi georganiseerd. Vele plaatselijke vriendengroepen en verenigingen namen hier aan deel en dat ging er vaak spannend en spectaculair aan toe. Voor de inwendige mens zorgden de dames van de leden die broodjes knak, soep en frisdrank verkochten. De prijsuitreiking 's avonds in zaal Vroemen zullen velen zich nog goed herinneren: met muziek van diskjockey Mat Jans werden de laatste spieren getest en werd er volop gedanst en getwist op de toenmalige hits. Een tombola met vaak een aantrekkelijke hoofdprijs, zoals ooit een fiets, zorgde voor een financieel succes voor de organisatie, naast het sportieve en ook sociale succes van dit evenement.

Real Boys 40 jaar

50 jarig bestaan

Het afgelopen jaar 2016, was een mijlpaal voor de Real Boys, ze bestonden vijftig jaar en dat was een reden om een leuk feest te organiseren. Precies 50 jaar na de oprichtingsdatum 30 april, werd in clublokaal De Smid een receptie gehouden die goed werd bezocht, zelfs met een serenade van fanfare 'Nooit Gedacht', iets wat zeer op prijs werd gesteld. Ook heel bijzonder was de reünie van alle nog levende spelers van het eerste uur, samen hebben ze nog menige anekdote en leuke belevenis uitgewisseld. Enkele weken na de receptie heeft de jubileumcommissie een fietstocht rond en door Wellerlooi georganiseerd waarbij de vele deelnemers het feestmaal in verschillende plaatselijke locaties kregen opgediend: bij Jachthut 'op den Hamer' had men de keuze uit twee heerlijke soepen, vervolgens werd het hoofdgerecht genuttigd bij Rosarium Seuren en ten slotte genoten de fietsers van het nagerecht in Feesterij De Smid. Hier werd de avond verder doorgebracht met muzikale omlijsting van twee diskjockeys, kortom een mooie afsluiting van dit jubileum.

REAL BOYS'66 actief in de zaal

1966-2016 **REAL BOYS'66** 50 JAAR

REAL BOYS'66 50 Jaar

Het heden en de toekomst

Tegenwoordig bestaan de Real Boys uit ongeveer dertig leden waarvan niet allen actief zijn in het zaalvoetbal. Wel verschijnen de meesten met de jaarlijkse kerstkienavond, de feestavond en de barbecue eind augustus. Er wordt elke dinsdagavond gevoetbald van september tot juni en nog steeds zijn er wedstrijden met een tegenstander. De laatste jaren zijn er enkele leden met zaalvoetbal moeten afhaken, meestal door fysieke problemen; gelukkig zijn er verschillende jongeren toegetreden tot de gezelligheidsclub en is het voortbestaan gewaarborgd. Het is een leuke mengeling van leeftijden wat regelmatig de sportzaal betreedt, mannen van in de twintig, vijftig en zelfs twee die dit jaar de leeftijd van 70 jaar bereiken! Voor de continuïteit van de Real Boys zijn nieuwe spelers hartelijk welkom, meld je bij een van de bestuursleden en je kunt direct aan de slag.

Real Boys jaarvergadering 2016

Februari 2017, Ger Fleuren

4. Lotse Weurd

Hier volgt de zesde serie woorden:

Eiketske	eekhoorntje
Eikater	eekhoorntje
Fratsen	spatjes, streken hebben
Op de groes	gazon
Geschier	paardentuig
Haam	onderdeel van paardentuig
waarmee	een machine voortgetrokken wordt
Hit	klein paard
Hieëroöm	oom die priester is
Korrejoëter	mus
Kieve	berisping geven
Koeskes	varkens
Krets	schurft
Kroënekraan	kraanvogel
Lapzwans	luiaard die niets doet
Neûle	zeuren, zaniken
Peuëter	pootaardappel
Prazelen	kletsen
Sanderendaags	de volgende dag
Schokkele	schudden
Schoester	schoenmaker
Scholk	schort
Sjans	geluk (in de liefde)
Slam	kolenbrandstof die als laatste in de kolenwasserij uitgewassen wordt
Slieps	stropdas
Stanketsel	omheining of hekwerk
Steval	laars
Verdutseld	de weg kwijt

***Kent u nog Lotse woorden, waarvan u denkt dat deze weinig gebruikt worden,
laat het ons weten via e-mail of telefoon.***

5. Markante personen Anka Idczak deel 2

Weerzien met Anka

Een jaar geleden ontmoetten we Anka. Een oude Poolse vrouw, die op betere voet staat met haar koeien dan met de mensheid en die in zelfgekozen afzondering aan de rand van Well haar leven slijt. Haar laatste gebaar tijdens die ontmoeting zal mij nog lang heugen. Tien minuten nadat ze een door Toon aangeboden stuk vlaai had geweigerd omdat ze bang was dat we haar wilden vergiftigen, greep ze in de koeiestal een bussel bindtouwen gaf die ons. Een kostbaar geschenk. Haar grote wantrouwen jegens ons had ze grotendeels laten varen al kwamen we niet verder dan die koeiestal. Dezer dagen waren we toevallig in de buurt en besloten in een opwelling haar even goeiedag te gaan zeggen.

Het huisje met de verzameling schuren en stallen ligt er behoeftig bij. De winter is nog niet helemaal vertrokken en hangt als een vochtig waas, over de houten optrekjes die vooral bij de grond groen zijn uitgeslagen. Rond de berg penen op het erf is het modderig. Het duurt lang voordat we tekenen van leven zien. Net als we weer willen vertrekken horen we gestommel en verschijnt Anka achter een troebel venster in de tussenbouw. Ze doet nog snel een hoofddoek om. Als ze ons herkent laat ze met nog geen ogenblik merken of ze ons bezoek op prijs stelt of niet, ze begint meteen te vertellen. Het al bekende verhaal over haar vergiftiging en de wonderbaarlijke genezing. En dat haar advocaat in Venlo het vorige verhaaltje ook heeft gelezen. Plotseling zonder overgang haast, voegt ze er aan toe: "Tas koffie?" Het is een complete verrassing voor ons, die uitnodiging. Een voorrecht ook' want vreemdelingen dringen slechts bij hoge uitzondering door tot het binnenste van haar vesting.

Het kamertje is om en nabij de twee meter breed en vier meter lang. Nadat ze ons heeft binnengelaten trekt Anka de deur achter zich dicht om in de keuken voor de koffie te gaan zorgen. Ze laat ons alleen met het kleine Pelgrimfornuis waarvan de ovenklep open staat, de "praos" met verschoten en ingedeukte groene kussens, een tafel met twee stoelen, een elektrische radiator en een tv op tafeltje.

Anka's woonhuis draagt nu haar naam

De koffie heeft waarschijnlijk al klaar gestaan, want Anka is er zo mee terug. Terwijl ze zich in de praos laat zakken vertelt ze over de barre winter die ze achter de rug heeft. "Oh, wat een ellende, wat een ellende! Water im sjtal bevroren, leiding kaput gevoren. Ik moest jede tag vierentwintig emmers water sjouwen van keuken naar sjtal. Oh, alles bevroren. Mein fingers bevroren door de handsjoenen heen. Mijn kod, wat heb ik geroepen: oh kod, kod help mij! Nieks as kod gebejt en kod heeft mij geholpen!" Ze onderstreept haar smeekbede met driftige gebaren van haar rusteloze handen. Werkhanden met rouwrandjes onder de nagels en zwarte kloofjes in de vingers. Dankzij de goede God, dat gelooft zij vast, heeft ze de winter overleefd. Want het bevroren water was niet het enige malheur dat Anka heeft moeten trotseren. Toen ze op zekere dag de stal betrad zag ze een van de twee melkkoeien half in de voederbak liggen, het dier kon niet meer voor of achteruit. "Ja, zat met knook in krib en iek getrokken, getrokken en toen schoot hij opeens vooruit en ik opzij gevallen, maar koe heeft me nieks gedaan, kod heeft me bewaard. Wat een glück dat liebe herrgot mij bewaard heeft!" Het zegt Anka niets dat de katholieken een Poolse paus hebben gekregen. "Kod ies van alle mensen", zegt ze eenvoudig. Toch is Polen haar nog aan het hart gebakken. Ze vertelt dat ze van een

nichtje een briefje heeft gekregen uit Polen. "Daar was ook kou, heel koud en hoge sneeuw. Iek heb mantels gestuurd en kleden, gekregeu van een Pool in Siebengewald."

Anka is geboren in 1902 in een plaatsje dicht bij de Russische grens. Ze noemt wel de naam van het dorp, maar we kunnen het niet verstaan. Daarom haalt Anka een oude schoenendoos tevoorschijn. Ze schommelt in de brieven, ze laat ze ons zien, maar tegen haar gedachte in is er geen bij uit haar geboorteplaats. Als we haar vragen de naam maar op te schrijven verontschuldigt ze zich "Iek kan niet goed sjreiben." Toch pakt ze een potlood en schrijft langzaam en ingespannen in beverige krulletters op een enveloppe Skvzenki.

Op haar veertiende verliet Anka huis en haard en land. Ze kwam terecht in Duitsland waar ze het niet lang volhield. "Sjlecht brood" zegt ze. Daarom trok ze verder naar Nederland van waaruit ze ging werken bij een .Jcroetjaoriek" op 't Duits. "Net zo hard gewerkt als twee mensen. De kells verdienen elf gulden vast loon, maar iek werkte op akkoord en verdiende doebele, tweeëntwintig gulden per dag." Heel haar leven heeft ze gewerkt als een man. "Miene miensch kon niet goed werken, hat kanker gehad." En nu ze zevenenzeventig is werkt ze nog steeds hard. Te hard misschien. Sinds onze eerste ontmoeting is Anka zichtbaar ouder geworden en dat weet ze zelf ook. "Ja, iek weet wel, iek word moe en oud. Gaat niet meer zo koed. Veearts zegt doe vee maar weg, je bent te oud, maar iek kan het niet. Koeien zijn mijne vrienden. Boerenbedrijf, vee en alles heb iek zo gère." Daarom staat ze nog elke morgen om half zeven op, maakt het fornuis aan, zet zwarte thee en eet een droge beschuit staande in de keuken. Dan zijn de koeien en de "mökken" aan de beurt. Rond negen uur eet ze nog een boterham. De gedachte dat ze haar dieren zou moeten afstaan voor haar dood stemt haar mateloos droevig, maar ze is niet van plan haar vrienden zonder strijd op te geven. "Iek heb hier falsche fijanden, willen dat iek wegga. Sjnotneuzen, willen alles pakken, pakken. Iek sta op losse schroeven, ze willen mij verkopen." Strijdlustig timmert ze met haar knokkels op de leuning van haar luie stoel als ze uitroept: "Maar dit ies mijn land, dit ies mijn land, mijne land! Oh, wij zijn niet dumm. Iek heb gelezen, veel gelezen. Mijne mutter war gut, in

Polen. Gaf mij boeken en andere meisjes hebben gedanst en gefeest, ik niet, iek heb boeken gelezen en gepraakkezeerd. En daarom weet iek dat de grote heren maar vechten en de arme mensen maar lijden!"

De hangklok aan de muur staat al stil, maar het wekkertje op tafel wijst Anka op haar plichten. De koeien moeten water hebben en de grote berg wortelen op het erf moet worden schoongemaakt. Voordat ze daarmee klaar is zal het avond zijn en zal Anka haar vermoeide ledematen uitstrekken in de praos voor het warme fornuis. Vaak sukkelt ze daar al in slaap, terwijl de tv nutteloos zijn koude beelden uitstraalt. En als ze dan wakker schrikt van de ruis bidt ze haar avondgebed, in het Pools. Ze bidt ons een stukje voor met die hemelse blik in haar ogen. Anka is al half boven.

Bron: Dagblad voor Noord Limburg, Landlopen mei 1979. (deel 2)

Wilt in uw gebeden gedenken

ANKA IDCZAK

weduwe van

HEN HENDRIKS

De dierbare overledene werd geboren te Skrzynki in Polen en overleed in het verzorgingstehuis St. Antonius te Horst.

Na een plechtige Eucharistieviering in de parochiekerk van de H. Catharina te Wellerlooi, werd haar lichaam te ruste gelegd op het kerkhof aldaar, op 24 september.

Anka is heel oud geworden, 90 jaar. Wie van ons zal zo'n leeftijd kunnen bereiken? Zij heeft altijd hard gewerkt. Als jonge Poolse vrouw kwam zij naar Nederland, waar zij zich goed inburgerde. Zo werd zij een Wellerlooise met de inwoners van Wellerlooi. Zij was dan ook een markante figuur in het dorp. Iedereen kende haar dan ook met de naam "Anka". Zij was gaarne altijd in Wellerlooi gebleven. Daar leefde zij echt tevreden en gelukkig. De vroegtijdige dood van haar man legde echter wel een schaduw op haar leven, maar zij wist zich toch gelukkig te schikken in haar lot.

Helaas, sloeg bij haar ook de ouderdomszwakte toe, zodat zij niet meer alleen kon blijven in haar woning waar ze zo graag was met haar lieve dieren om zich heen.

De laatste jaren van haar leven zijn erg zwaar geweest. Zij was gehandicapt in het lopen en in het spreken. Ook het liggen in bed begon haar zwaar te vallen. O.L. Heer heeft haar nu tot zich genomen. Heel rustig is zij ontslapen in de Heer. Anka is altijd een vrome vrouw geweest. Veel heeft zij gebeden. De H. Antonius was steeds haar toevlucht. Toen zij niet meer naar de kerk kon gaan, werd haar de H. Communie iedere 1e vrijdag van de maand thuis gebracht.

Als echte Poolse was zij verknocht aan de Kerk en zij had een speciale genegenheid voor haar landgenoot, de Paus. Moge de Heer haar nu de beloning geven voor haar arbeidzaam en biddend leven. Na 90 jaar op aarde te hebben geleefd, heeft zij nu haar ziel teruggegeven aan haar Schepper.

Voor uw oprechte belangstelling, voor uw medeleven, voor uw aanwezigheid bij de begrafenis en voor uw gebed danken wij u heel erg hartelijk.

De familie

Wellerlooi, 24 september 1992

Beleefd nodigen wij u uit om aanwezig te willen zijn bij de zeswekendienst, welke gehouden zal worden op zaterdagavond 31 oktober om 19.00 uur in de parochiekerk van de H. Catharina te Wellerlooi.

Bidprentje Anka

6. DE KNAL Brief van Sjengske

In elke uitgave van de KNAL schreef de Groeëte Meister Vic Timmermans onder het pseudoniem van Sjengske een brief met veel vouten in. Deze brieven waren een mix tussen fantasie en realiteit.

Onderstaand de eerste brief van Sjengske.

Nog een Brief

Wellerlooi. 28 Juli 1947.

Beste Soldaten

Omdat ik zo vijfne opstellen kan maken, mag ik jullie in iedere „Knal” een brief schrijven. Soms schrijf ik nog wel eens vouten, maar veel zullen het er niet zijn. In de Looi gaat het goed behalve met voetballen. De laatste keer dat Resia gespeeld heeft was in Arcen. Ze kregen smeer met 5-1 en dat nog wel van Lomm. Vader had de tranen nog in de ogen toen hij savons thuis kwam. Ik ben maar blij dat ik naar het Lof gegaan ben, daar is voor kleine jongens meer te verdienen. Nu gaat vader nooit meer naar het voetballen toe. Tenminsten dat zei hij, maar gisteren vroeg ie toch weer wanneer de competitie begon. De Fanvaar blaast goed. Onze Toon wil er ook geer bij maar ze hebben te weinig toeters. De tuinderij in het Ven is de moeite waard. Voor honderd gulden kun je dat gaan kijken. Er komen al auto's vol piepers, bonen, worteltjes enz. uit. Ome Sjaak zei, dat ie won, dat er ook nog war muzikanten, voetballers en zangers uitkwamen. Het schilderen in de kerk is ook afgelopen. Veel vind ik prachtig maar links achter het altaar en boven de sakkerstie vind ik niet mooi. Die hebben te weinig aan, maar 't zijn ook zo'n dikke beren dat ze wel te weinig textielpunten gehad zullen hebben. Maar die Lieve Heer boven de biechtstoel is schrikkelijk mooi. Toen ik Woensdag met Sefke aan de kersen gezeten had, durfde ik er niet meer opaan te kijken. De zangers staan nu achter in de kerk. Die denken zeker dat O. L. Heer het nu niet meer zo goed zal horen als ze erneven peuteren. Ons Agnes is naar de kermis in Siebengewald geweest. Ik denk dat ze gesmokkeld had, want ze kwam met ene komies thuis. Die is er vandaag weer, maar ik geloof niet dat het voor een percesverbaal is want ons Agnes heeft bar goeie zin en ik heb al een kwartje gekregen om knapkoeken te kopen. Van mijn part mag ie drie keer in de week komen maar vader vindt één keer voorlopig genoeg. 'n Volgende keer vertel ik nog meer dingen uit de Looi maar nu moet ik uitscheije. Sjaak, Wim, Jan, Ben, Herman, en Jeu, hou je goed allemaal en veel groeten van Vader, Moeder, Toon, Agnes en

SJENGSKÉ.

P.S. Ons kniinskooi licht nog altijd leeg, dus als jullie eens een middelmatig aapje willen sturen. . . .

7. Sagen en legenden: de Stalberg.

Er doen over Wellerlooi ook sagen en legenden de ronde. Hieronder als eerste over de Stalberg, in de oude schrijfwijze:

De heele loop van de Maas te Well werd dor het slot de Stalberg op den heuvel van die naam beheerscht, en daarom hadden de roofridders die er woonden makkelijk spel. Niet alleen de schepen, die de rivier bevoeren, ook de wagens die den landweg volgenden, werden vaak door de heeren van Stalbergen aangevallen, die zich veilig voelden in hun hechte sterkte.

De roofridders hadden hun paarden averrechts laten beslaan, zoodat de indrukken der hoefijzers in den mulen grond nimmer het goede spoor aangaven. Men kon meenen dat de heeren afwezig waren, terwijl zij juist in hun toren op den loer lagen en omgekeerd waren zij op rooftocht, als men dacht dat ze juist hun slot waren binnengereden.

De gevangen die ze maakten sloten ze op in den toren of in een onderaardsch hol en lieten ze slechts tegen een zwaren losprijs vrij.

Eindelijk maakten machtige vorsten een einde aan hun rooverijen, doodden de heeren en maakten het slot met den grond gelijk.

Uit: Limburgs Sagenboek

Voor degenen die het niet weten, de Stalberg ligt op ongeveer halverwege Wellerlooi en de Hamert aan de Maaskant van de Rijksweg op een Maasduin. Ongeveer ter hoogte waar het Kruujerspedje richting de grens gaat. Van de Stalberg zitten nog restanten in de grond. Deze restanten zijn geconserveerd.

*Zo zou het donjon (slot) van Stalberg eruit hebben kunnen zien.
Foto uit een verslag van de Werkgroep Geologie en Landschap.*

8. Gebruiken in Wellerlooi – De Buren - ('De Naoberen').

In het begin van de twintigste eeuw hadden de buren allerlei rechten en plichten. Buren had men nodig in een kleine en gesloten gemeenschap. Er was geen telefoon, TV of internet, men was op elkaar aangewezen. Goede buren in lief en leed brachten saamhorigheid en als je er goed mee kon opschieten, ook gezelligheid. Door elkaar in nood te helpen ontstond er een hechte band.

2016 Fam. Fleuren-V.d. Ven, meiboom plaatsen door de buurt.

De geboorte

Begin 1900 hielp een buurvrouw, die dit al vaker had gedaan, bij de bevalling. Een vroedvrouw moest betaald worden en bij de meeste mensen moest er heel zuinig geleefd worden. Als het helemaal niet ging werd er pas een vroedvrouw of dokter gehaald, die dan vaak te laat kwam. De doop volgde meteen de volgende dag; mocht de baby ongedoopt sterven dan kwam het in het voorgeborchte en niet in de hemel. De naaste buurvrouw droeg het kindje ten doop samen met de naaste familie.

Zus van Rhee met dochter Annie

De buurvrouwen werden op een middag na de geboorte uitgenodigd op *de 'kiendjeskoffie'*, als moeder weer opgeknapt was. Ze brachten iets mee om te kunnen gebruiken, luiers, 'n pak koffie, of een peperkoek, dat was goed voor *'den afgangk'*, zo werd er praktisch gedacht. Na de koffie en beschuit met muisjes, werd er een *'eiges gemakt zuut borreltje'* geschonken. Er werd een soort likeur gemaakt van fruit dat men zelf had. Dit kon zijn van morellen of van zwarte bessen, die met suiker op brandewijn waren gezet. Met rode kleurtjes gingen de buurvrouwen daarna dan naar huis.

Roze en witte muisjes voor een meisje, blauwe en witte muisjes voor een jongen

Na een week of 6 ging de moeder voor de eerste keer naar de kerk (de kerkgang doen). De naaste buurvrouw ging mee. Vóór die tijd mocht ze niet de straat op. Samen met de buurvrouw ging ze achter in de kerk zitten tot de pastoor hen daar kwam afhalen. Ze gingen met de pastoor naar voren, de moeder hield de stola vast en een brandende kaars, (de stola werd door de pastoor om de hals gedragen), en dan werd er voor in de kerk gebeden. De gedachte was dat de vrouw na een geboorte onrein was. De duivel moest worden uitgedreven... nu niet meer voor te stellen. Dit gebruik is tot rond 1970 zo geweest in Wellerlooi. Tot slot werd de kaars bij het Maria altaar gebracht.

Bruiloft

Een bruiloft werd goed gevierd als het even kon. Vaak aan huis met een tent van 'de Schoester', (Toon Gerrits). De bruiloft was gewoonlijk bij het ouderlijk huis van de bruid.

*Trouwfoto van Frans Jacobs (de Tuut) en An Zeegers uit Well.
Bruidsmeisjes; links Mie Zeegers en Lien Jacobs rechts*

De burens maakten van te voren bij 'den donste naober', (de buur die het dichtst bij woonde), bloemen van crèpe-papier. Dat deden de vrouwen uit de buurt. Door de mannen werd een krans gemaakt van aan elkaar gebonden dennentakken. Deze kwam om de voordeur te hangen met boven de deur een omkranste plaat met; 'Hulde aan het jonge Paar' erop. Voor de deur kwamen aan weerskanten van het pad 'meijen' (jonge berkenboompjes) te staan. Tot slot werden er in de deurkrans en de 'meijen' de papieren bloemen gehangen. Daarna werden de burens getrakteerd op een (of meer) drankjes.

Het keuken- en bedienteam tijdens de bruiloft van Kitty Keyzers en Piet Litjens op 1 mei 1956.
V.l.n.r. Drika Wijnhoven, Zus Bouten, An van Rhee, Hanneke Achten, Tilla Wijnhoven, Nelly Achten,
Drien Kleeven, Tante Trout Hermans en Anny Simons, Truus Chlod.

Dit 'krènse' (versieren) werd gedaan een paar dagen voor de bruiloft. Dit 'krènse' gebeurde en gebeurt nu nog in sommige buurten, bij een Zilveren- en bij een Gouden Bruiloft door de buurt.

1996 Fam de Mulder - 50-jaar Jan en Diena de Mulder.

Lei Swemers op de bok. Op de voorgrond Frans Camps Sr. met Diny Driesen

Op de bruiloft zelf was er na de mis eerst een koffietafel. Jonge buurvrouwen of een dochter van een oudere buurvrouw hielpen met koffie schenken. De jonge mannen uit de buurt hadden het druk om buiten het *'karbied schiète'* voor te bereiden. Als het bruidspaar op komst was werd er geschoten.

De *'donste naoberen'*, de burenen aan beide zijden, hoorden de hele dag bij de bruiloft. Men had meestal 6 burenen. Maar als dat net zo uitkwam, als er b.v. nog een huis alleen over bleef, dan konden het er ook wel 7 of 8 zijn. Men wilde *'niemand vur de kop stoeëte'*. Niemand uitsluiten dus.

Trouwerij van Zus van Rhee en Toon Martens (Zwart Tontje).

De overige burens kwamen 's avonds naar de bruiloft. En 'de 'jông buurt' (de ongetrouwde buurt), kwam de tweede bruiloftsdag. Dan was er ook nog wel de naaste familie bij of mensen waarmee men een goede band had, om de tweede bruiloftsdag te vieren.

Op de derde dag werd alles weer afgebroken en opgeruimd. En dan moest het vaatje bier nog leeg gedronken worden ('t vetje lèeg make).

1989 Buurtgesprek Tuinstraat.

Dood en begrafenis

Zo'n 100 jaar geleden was de kindersterfte nog erg groot. Je was kind tot je de eerste communie had gedaan. Een kinderbegrafenis (Engelenmis), kwam dus veel voor. In plaats van een zwart kleed kwam er een wit kleed over de kist te liggen, versierd met bloemen. Een versierd kruis van palmtakjes werd door een kind uit de buurt voorop gedragen. Bij een kinderbegrafenis werd er enkel de kleine klok geluid.

Bij volwassenen werd de grote klok geluid. De overledene werd gedragen door de burens.

De buurt had het er druk mee. De naaste burens ("de donste naobers"), gingen in overleg met de familie het overlijden aangekondigen (het liekbidde) bij de overige burens en de familie '*oonder de klokkeslag*'. (Dus in het eigen dorp, zover als de kerkklokken te horen zijn).

's Avonds kwam dan de familie en de buurt bij elkaar, meestal om 7 uur, om bij het sterfhuis de rozenkrans te bidden. Ieder zat dan geknield voor een stoel. Een buurvrouw bad voor. Dit gebeurde in de dagen voor de begrafenis. Na het bidden stond het patroon van de kokosmat op de knie.

De 2 burens die het verste weg woonden maakten het graf.

Er werd door de vrouwen geholpen met de koffietafel te verzorgen en met wat er verder moest gebeuren. De mannen hielpen bij de verzorging van het vee. Dit werd ook bij ziekte gedaan.

Er werd 's nachts bij de dode gewaakt. De kist was dan open met aan hoofd en voeteneinde een paar brandende kaarsen.

Op de dag van de begrafenis werd de kist gesloten en het lijk werd het huis uit gedragen met de voeten naar voren. Over de spiegel hing een doek en de klok was stil gezet.

Als men te ver van de kerk woonde om de kist te dragen werd die op een platte kar en op stro, het '*liekstroj*' geschoven. Bij de kerk werd de kist gedragen door 6 burens. Als de kist op het kerkhof ter aarde was gebracht werd het graf door de burens dicht gemaakt en mooi opgemaakt.

Foto van een begrafenis uit de vijftiger jaren

Na de mis bij de koffietafel hielpen de buurvrouwen, de buurmannen kwamen wat later omdat zij na de mis op het kerkhof nog werk te doen hadden. Na de koffietafel werd er nog een borreltje gedronken.

Zo hielp men elkaar van de wieg tot het graf. Vandaar het passende gezegde;

Beter een goede buur dan een verre vriend!

Door Nelly Hermesen- Hermans.

Kent u nog gebruiken waarvan u denkt dat deze de moeite waard zijn om beschreven te worden, laat het ons weten.

9. Spreuken en Gezegdes van vroeger

Zakdoekje legge,
Niemand zegge ,
Kukleku zo kraait de haan
'k Heb maar een paar schoenen aan
Een van stof en een van leer
Hier leg ik mijn zakdoek neer

Wil je mijn marmotje zien
Het is zo'n aardig beestje
Als je het op zijn kopje tikt
Kruipt hij in zijn kooitje
Mijn vader heeft me uitgestuurd
Om 'n centje te verdienen
Marmotje hier, marmotje daar
Marmotje uit Amerika

Láng zök anhebbe.

Lek me de zök!

Niks op de zök hebbe.

De zök kránges um an hebbe.

Iemes ònder 't zift trekke.

Enne klepspaon zien.

Bron: eigen verzameling en Venrays Spreekwoordenboek

Feedback:

Wij zijn er door een lezer van 't Karspoar op geattendeerd dat de meeste spreuken niet echt 100% Lots zijn. Dit kan kloppen. De meeste spreuken en gezegdes zullen ook wel elders gebruikt zijn. Maar wij denken wel als wij ze nu niet opschrijven dat straks niemand ze meer kent.

***Wij zijn altijd op zoek naar spreuken of gezegdes van vroeger,
als u er kent laat het ons weten.***

10. Ald en Neej, 't Luukske

Scouting groep st.Nicolaas groet u uit Wellerlooi

11. Schoolfoto, Groep 3 schooljaar 2007-2008

Op de bovenste rij van links naar rechts:

Nico v.d. Kronenberg, Aimee Scheijven, Esmeé Swemers, Lisanne Martens, Tim Michiels, Max Martens, Stijn de Vries, Ramon Theeuwen.

Op de middelste rij van links naar rechts:

Lars van Pinxteren, Charlotte Wieneke, Femke Horstermans, Anouk Dins, Dave Theunissen, Jord Theeuwen, Kevin Crommentuyn, Bart Hendrix, Alies Hebben.

Op de onderste rij van links naar rechts:

Wesley Willemsen, Daantje van Giesen, Daan Theeuwen, Vivian Verkoelen, Denise Hagens, Janne Welvaarts, Cynthia Voesten, Darlène Bergmans, Jarno v.d. Berg.

**Wie heeft er nog een leuke klassenfoto voor ons?
Laat het ons weten als u er een heeft.**

Bouw- of verbouwplannen?
Wij helpen u graag op weg!

ARCHITECTEN & CONSTRUCTEURS

Kantoor Arcen: (077) 473 16 49
www.novares.nl

Mmm...

Natuurlijk
pannenkoeken
eten met het
hele gezin!

**Pannenkoekenhuis
Jachthut op den Hamer**

Twistedenerweg 2 in Wellerlooi
Telefoon 077 473 16 18
www.dejachthut.nl

